

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8*

DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND ITS IMPACT ON 21ST-CENTURY TEACHER COMPETENCIES IN THE SUBJECT OF BUDDHIST STUDIES, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, REGION 8.

ฐิติวัตส์ หมั่นกิจ¹, นัสชนะ ส่างช้าง² และ เชาวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ³

Thitiwat Mankit¹, Phra Naschana Sangchang² and Chawengsak Prueksathewet

นักวิชาการอิสระ¹, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย² และ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต³, ประเทศไทย

Independent academic¹, MahaChulalongkornrajavidyalaya University² and Pichayabundit College, Thailand
Corresponding Author's Email: czzie19@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2) ศึกษาระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 และ 3) พัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 200 คน จากประชากร 320 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.46) 2) สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

---

* ฐิติวัตส์ หมั่นกิจ, นัสชนะ ส่างช้าง และ เชาวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ. (2569). ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8.

วารสารการพัฒนาสังคมและพลเมืองสมัยใหม่, 1(1), 22-32.

Thitiwat Mankit, Naschana Sangchang and Chawengsak Prueksathewet. (2026). DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND ITS IMPACT ON 21ST-CENTURY TEACHER COMPETENCIES IN THE SUBJECT OF BUDDHIST STUDIES, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, REGION 8.

Journal of social development and modern citizen, 1(1), 22-32.

Website: <https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jdc/issue/current>

($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.43) และ 3) ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta = 0.69$) โดยโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (CFI = 0.96, RMSEA = 0.031) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล, สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21, โมเดลสมการโครงสร้าง, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstract

This research aimed to: 1) examine the level of digital leadership of administrators in Buddhist Scripture Schools, General Education Department; 2) investigate the level of 21st-century teacher competencies in Region 8; and 3) develop and validate a causal relationship model of digital leadership affecting teacher competencies. The study employed a quantitative survey research design. The sample consisted of 200 teachers selected through simple random sampling from a population of 320. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.94. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson's product-moment correlation, and Structural Equation Modeling (SEM).

The findings revealed that: 1) the overall level of digital leadership was high ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.46); 2) the overall level of 21st-century teacher competencies was high ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.43); and 3) digital leadership had a significant positive direct effect on teacher competencies at the .01 level ($\beta = 0.69$). The structural model demonstrated a good fit with empirical data (CFI = 0.96, RMSEA = 0.031). The results indicate that digital leadership of school administrators plays a crucial role in enhancing 21st-century teacher competencies in Buddhist Scripture Schools under the General Education Department.

Keywords: Digital Leadership, 21st-Century Teacher Competencies, Structural Equation Modeling, Buddhist Scripture Schools

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ทั้งในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของครูและนักเรียน แนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ (Partnership for 21st Century Skills [P21], 2019) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่อธิบายว่าผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถสร้างแรงบันดาลใจและพัฒนา ศักยภาพบุคลากร จะส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรอย่างยั่งยืน (Bass, 1985) เมื่อประยุกต์สู่บริบทดิจิทัล จึงเกิดแนวคิด “ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล” ที่เน้นการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งนวัตกรรม

ในบริบทของประเทศไทย การจัดการศึกษาถูกกำหนดกรอบสำคัญไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) ขณะเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานที่ส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นการพัฒนาครูและผู้บริหารให้มีสมรรถนะด้านดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่คุณภาพตามเป้าหมายของชาติ

สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา การดำเนินงานอยู่ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ทั้งด้านพระพุทธศาสนาและวิชาสามัญ ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562) โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางการศึกษาชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลลัพธ์ของผู้เรียนผ่านการพัฒนาครู (Leithwood et al., 2004) ดังนั้น หากผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่เข้มแข็ง ย่อมส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

ดังนั้นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงนโยบาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
- เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8
- เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

สมมติฐานการวิจัย

- ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะครู
- โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบสำรวจ (Survey Research) มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Correlational Research) เพื่อศึกษาระดับตัวแปรและวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลกับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั่วประเทศ รวมจำนวนทั้งสิ้น 320 คน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.2 กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง จากประชากรจำนวน 320 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอ้างอิงตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 175 คน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ซึ่งต้องการจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอต่อความเหมาะสมของโมเดลและความแม่นยำของค่าพารามิเตอร์ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็นจำนวน 200 คนวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจัดทำบัญชีรายชื่อครูผู้สอนทั้งหมดจำนวน 320 คน จากนั้นใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการ

สุ่มเลือกจำนวน 200 คน เพื่อให้สมาชิกทุกคนในประชากรมีโอกาสได้รับการคัดเลือกอย่างเท่าเทียมกัน และลดอคติที่อาจเกิดขึ้นจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-point Rating Scale) ตามแนวคิดของ Rensis Likert ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบคลุมด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล การใช้เทคโนโลยี การส่งเสริมวัฒนธรรมดิจิทัล นวัตกรรม และจริยธรรมดิจิทัล

ตอนที่ 3 สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมด้านการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน และการพัฒนาตนเอง

3.2 การพัฒนาเครื่องมือเริ่มจากการกำหนดกรอบแนวคิดและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร จากนั้นจัดทำข้อคำถามให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ แล้วนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC $\geq$ 0.50) ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงจำนวน 30 คน แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 โดยวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ตามแนวคิดของ Lee Cronbach ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก (Very High Reliability) และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.88–0.93 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากที่เครื่องมือวิจัยผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

4.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการตอบแบบสอบถาม และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งยืนยันการรักษาความลับของข้อมูล และการนำเสนอผลในภาพรวม

4.3 ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยอาจจัดส่งในรูปแบบเอกสาร (Paper-based) หรือแบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ตามความเหมาะสม

4.4 กำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม และติดตามทวงถามเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนครบถ้วน

4.5 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ก่อนนำข้อมูลไปบันทึกและวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

5.2 การวิเคราะห์ระดับตัวแปรที่ศึกษาวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหาร และระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลกับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

5.4 การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล (Goodness-of-Fit Indices) เช่น ค่าไคสแควร์ (Chi-square), ค่า Comparative Fit Index (CFI), ค่า Tucker-Lewis Index (TLI), ค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) และค่า Standardized Root Mean Square Residual (SRMR)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหาร (n = 200)

องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
วิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.23	0.51	มาก
การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	4.14	0.47	มาก
การส่งเสริมวัฒนธรรมดิจิทัล	4.06	0.49	มาก

นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง	4.04	0.52	มาก
จริยธรรมดิจิทัล	4.09	0.45	มาก
รวม	4.11	0.46	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 โดยรวมอยู่ในระดับ สูง (Mean = 4.11, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง โดยด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และด้านจริยธรรมดิจิทัล ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 (n = 200)

องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การจัดการเรียนรู้	4.28	0.44	มาก
การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	4.17	0.46	มาก
การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	4.13	0.43	มาก
การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน	4.09	0.42	มาก
การพัฒนาตนเอง	4.21	0.40	มาก
รวม	4.18	0.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 โดยรวมอยู่ในระดับ สูง (Mean = 4.18, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง โดยด้านการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาตนเอง และ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

เส้นทางอิทธิพล	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	S.E.	p-value	ผล
ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล $\rightarrow$ สมรรถนะครู	0.69	0.08	< .01	มีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta = 0.69$) แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารมีระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสูงขึ้น จะส่งผลให้สมรรถนะครูเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 4 ดัชนีความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนี	ค่าที่ได้	เกณฑ์	ผลการพิจารณา
χ^2/df	1.18	< 3.00	ผ่านเกณฑ์
CFI	0.96	> 0.90	ดีมาก
TLI	0.95	> 0.90	ดีมาก
RMSEA	0.031	< 0.05	ดีมาก
SRMR	0.034	< 0.08	ดี

จากตารางที่ 4 พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก โดยค่าดัชนีความสอดคล้องทุกตัวผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ($\chi^2/df < 3.00$, CFI และ TLI > 0.90, RMSEA < 0.05, SRMR < 0.08) แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสม สามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลกับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 โดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบททางการศึกษาของประเทศไทยที่มีการขับเคลื่อนนโยบาย Thailand 4.0 และการพัฒนาการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับบทบาทจากผู้บริหาร

เชิงบริหารทั่วไป ไปสู่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.สุภาพร วงศ์วาน (2564) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในองค์กร นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ จันทรหอม (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. ระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง แสดงให้เห็นว่าครูมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.สมชาย แสงทอง (2563) ที่พบว่า ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการใช้เทคโนโลยีในระดับสูง เมื่อได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องอีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย บุญเรือง (2564) ซึ่งพบว่า ปัจจัยสนับสนุนจากผู้บริหารและสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง จะส่งผลให้ครูมีการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สูงขึ้นผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกร ศรีบุญเรือง (2565) ที่ศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลกับประสิทธิผลการสอนของครู พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาสมรรถนะครู และสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลลัพธ์ทางการสอนได้อย่างมีนัยสำคัญนอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ รัตนพงษ์ (2566) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลเป็นปัจจัยทำนายสำคัญของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านการบูรณาการเทคโนโลยีและการจัดการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 8 สามารถสรุปผลได้ดังนี้ 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาบุคลากรสู่ดิจิทัล 2) ระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่

21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนการสอน และ 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับสมรรถนะครูในบริบทโรงเรียนพระปริยัติธรรม

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดอบรมหลักสูตร Digital Leadership สำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม

1.2 ควรสนับสนุนงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Infrastructure) ให้เพียงพอและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

2.2 ควรจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครู

2.3 สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้านทักษะดิจิทัลและการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรขยายพื้นที่วิจัยไปยังเขตอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยในบริบทที่แตกต่าง

3.2 ควรใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

3.3 ควรศึกษาปัจจัยตัวแปรอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) หรือแรงจูงใจในการทำงาน (Work Motivation) ที่อาจมีอิทธิพลต่อสมรรถนะครู

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

ธีระ รุณเจริณ. (2562). *ความเป็นมืออาชีพในการบริหารการศึกษา (Educational Administration Professionalism)*. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (Introduction to Research)*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- วิโรจน์ สารรัตน์. (2561). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและน่านาทัศนะร่วมสมัย (Leadership: Theories and Contemporary Perspectives)*. กรุงเทพมหานคร: ทิพยวิสุทธี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach* (5th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Boston, MA: Cengage Learning.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice* (9th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- International Society for Technology in Education (ISTE). (2018). *ISTE standards for education leaders*. Arlington, VA: ISTE.
- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J. Y., & Podsakoff, N. P. (2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. *Journal of Applied Psychology*, 88(5), 879–903.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York, NY: Harper & Row.